

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-Ħamis, 13 ta' Lulju, 2017

Kawża Nru. 50

Rik. Nru. 165/17JRM

ELBROS CONSTRUCTION LIMITED (C – 10925)

VS

STEEL STRUCTURES COMPANY LIMITED (C – 4192)

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors Maħluf imressaq fil-21 ta' Frar, 2017, li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija, il-kumpannija attriċi talbet li din il-Qorti (a) ssib li l-kumpannija mħarrka għandha tagħtiha s-somma ta' sebgħa u disgħin elf seba' mija u tmintax-il euro u tlieta u ħamsin ċenteżmi (€ 97,718.53) rappreżentanti dejn ċert, likwidu u dovut, li minnhom is-somma ta' tlieta u sittin elf mitejn u disgħa u għoxrin euro u tmienja u erbgħin ċenteżmi (€ 63,229.48) il-bilanċ ta' prezz ta' xogħol mogħti lilha b'sub-appalt mill-istess kumpannija attriċi, u kwantu għal erbgħa u tletin elf erba' mija u

disgħa u tmenin euro u ħames ċenteżmi (€ 34,489.05) bħala '*retention*' dovut skond il-ftehim tas-sub-appalt, flimkien mal-imgħaxijiet legali fuq l-imsemmija somma b'seħħ mid-data tal-ftuħ tal-kawża sal-jum tal-ħlas effettiv; u (b) tikkundanna lill-kumpannija mħarrka tħallasha s-somma msemmija ta' sebgħa u disgħin elf seba' mija u tmintax-il euro u tlieta u ħamsin ċenteżmi (€ 97,718.53), flimkien mal-imgħaxijiet legali fuq l-imsemmija somma b'seħħ mid-data tal-ftuħ tal-kawża sal-jum tal-ħlas effettiv. Talbet, magħdud dawk ta' Mandat kawtelatorju ta' Sekwestru u l-imgħaxijiet relattivi;

Rat id-degriet tagħha tat-28 ta' Frar, 2017, li bih ordnat in-notifika lill-kumpannija mħarrka u tat direttivi lill-kumpannija attriċi dwar it-tressiq tal-provi min-naħa tagħha;

Rat li, minkejja li l-kumpannija mħarrka laqgħet in-notifika tal-atti tal-kawża, baqgħet ma ressqitx Twegiba maħlufa fiż-żmien mogħti lilha mill-igi u b'hekk baqgħet kontumaċi;

Rat id-degriet tagħha tal-25 ta' Mejju, 2017, li bih ħatret lill-Avukat Maria Dolores Gauċi bħala Assistent Ġudizzjarju biex tiġbor il-provi tal-kumpannija attriċi;

Rat ix-xhieda mressqa quddiem l-Assistent Ġudizzjarju;

Rat id-degriet tagħha tal-4 ta' Lulju, 2017¹, li bih tat żmien lill-kumpannija mħarrka biex tressaq xi sottomissjonijiet li jidhrilha li għandha tressaq għall-finijiet tal-artikolu 158(10) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

Rat li l-kumpannija mħarrka ma ressqet l-ebda sottomissjonijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tal-4 ta' Lulju, 2017, li bih ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża għall-ħlas ta' bilanċ ta' prezz ta' xogħol mogħti f'sub-appalt. Il-kumpannija attriċi (minn issa 'l hemm imsejja "Elbros")

---

¹ Paġ. 96 tal-proċess

tqabbdet mill-kumpannija m'harrka (minn issa 'l hemm imsejha "SSC") biex twettaq xoghol fi proġett li tiegħu SSC kienet il-kuntrattur. Minkejja li wettqet ix-xoghol li Elbros tqabbdet tagħmel, SSC ma ħallsithiex kollox u baqa' bilanċ li tiegħu Elbros qiegħda tfitteq il-ħlas f'din il-kawża, flimkien mal-ħlas ta' somma miżmuma bħala '*retention*' minn SSC;

Illi SSC ma ressqet l-ebda kontestazzjoni għall-azzjoni attriċi;

Illi mill-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża jirriżulta li fil-5 ta' Jannar, 2016², sar ftehim li bis-saħħa tiegħu SSC qabbdet lil Elbros biex tagħmel xogħlijiet b'sub-appalt fi proġett li SSC kienet il-kuntrattur ewlieni tiegħu dwar xogħlijiet f'sulari ġodda³ fil-kumpless tal-Bay Street Hotel Complex u li, min-naħa tiegħu, kien regolat bi ftehim tal-21 ta' Ottubru, 2015, magħmul bejn SSC u l-kommittent. Ix-xogħlijiet li Elbros tqabbdet tagħmel fis-sub-appalt kienu marbuta ma' xogħol ta' twaqqiġ ta' strutturi eżistenti, u xogħlijiet ta' konkrit fuq is-sit magħduda rinforz fl-istrutturi u bini jew titliġħ ta' ħitan. Il-valur stmat tax-xogħol sub-appaltat lil Elbros kien jitla' għal mitejn u erbgħa u disgħin elf tliet mija u tletin euro u tnejn u erbgħin ċenteżmi (€ 294,330.42) bit-Taxxa dwar il-Valur Miżjud b'kollox, kif imfissrin aħjar u b'mod dettaljat fl-istess ftehim⁴;

Illi skond il-ftehim, jekk il-kommittent ma jħallasx lill-kuntrattur (SSC) minħabba n-nuqqasijiet min-naħa tas-sub-appaltatur (Elbros), SSC ma tkunx marbuta tħallas lil Elbros⁵, minbarra li kellha l-jedd li żżomm ammont daqs wieħed fil-mija (1%) mill-ħlas dovut ('*retention*') fil-każ li Elbros tkun għamlet xogħol mhux skond il-ftehim u sakemm tirranġa dak ix-xogħol⁶. Il-ħlasijiet kellhom isiru biss hekk kif ix-xogħlijiet imwettqa jkunu approvati mill-*Quality Surveyor* ta' SSC bil-ħruġ min-naħa tiegħu taċ-ċertifikati tal-ħlas b'rati ('*interim payment certificates*')⁷ li għall-ħruġ tagħhom Elbros tħallas lill-istess *surveyor* wieħed fil-mija (1%) tal-valur tax-xogħol ċertifikat bħala onorarju tax-xogħol tiegħu. SSC kellha tħallas lil Elbros ħlasijiet b'rati ta' ħmistax-il elf euro (€ 15,000) kull waħda fix-xahar b'dan illi f'każ li l-ħlas jaqa' lura b'gimġha minn meta jrid jitwettaq, Elbros għandha titħallas imgħax bil-ħamsa fil-mija (5%) fuq il-bilanċ li jkun imħallas tard⁸;

² Dok "AC", f'paġġ. 16 sa 35 tal-proċess

³ Klawsola 15

⁴ Dok "AC", f'paġġ. 23 sa 31 tal-proċess

⁵ Klawsola 4

⁶ Klawsola 5

⁷ Klawsola 9

⁸ Dok "AC", f'paġġ. 32 tal-proċess

Illi jidher li Elbros wettqet ix-xogħol lilha sub-appaltat sa Frar tal-2016⁹ u baqgħet twettqu sal-aħħar skond kif miftiehem minkejja li SSC ma kinitx qiegħda tħallas l-akkonti miftehema ta' kull xahar b'mod regolari¹⁰;

Illi bis-saħħa ta' ċertifikat interim ta' ħlas maħruġ f'Lulju tal-2016¹¹, ħareġ li Elbros kienet sa dak iż-żmien wettqet b'kemm jiswa mitejn u tnejn u disgħin elf mitejn u tmenin euro u tmax-il ċenteżmi (€ 292,280.12) f'xogħol mill-ftehim sub-appaltat u li, wara t-tnaqqis pattwit ('*retention*', sehem tal-ħlas għall-assikurazzjoni u l-onorarju tal-*quantity surveyor*) u meta tiżdied ir-rata applikabbli ta' Taxxa fuq il-Valur Miżjud, titla' għal tliet mija u erbat elef seba' mija u għaxar euro u tmenin ċenteżmi (€ 304,710.80) li sa dak iż-żmien kellha titħallas lil Elbros;

Illi sal-aħħar ta' Diċembru tal-2016, Elbros kienet irċeviet ħlas ta' disgħin elf euro (€ 90,000) mingħand SSC dwar is-sub-appalt u sar arrangament ta' "*sales credit note*" ta' mija u għoxrin elf euro (€ 120,000)¹² biex jinqatel l-ammont ta' fatturi li kienu nħarġu qabel u biex minflokhom tinħareġ fattura bl-ammont imsemmi fiċ-ċertifikat li nħareġ f'Lulju tal-2016¹³;

Illi Elbros qabbdet avukat biex jibgħat jitlob lil SSC twettaq il-ħlasijiet skond kif miftiehem fil-ftehim¹⁴. SSC wettqet biċċa mill-ħlas f'Diċembru tal-2016, imma reġgħet ma żammitx maż-żminijiet miftehema;

Illi Elbros fetħet din il-kawża fil-21 ta' Frar, 2017;

Illi għal dak li jirigwarda l-konsiderazzjonijiet ta' natura legali li jolqtu l-każ ma tantx hemm diffikulta' biex wieħed iqis il-pretensjonijiet u t-talbiet li joħroġu minnhom. Għandu jingħad li l-kumpannija mħarrka ma ressqet l-ebda kontestazzjoni għall-azzjoni attriċi u lanqas ressqet sottomissjonijiet minkejja li ngħatat l-opportunita' li tagħmlu dan. Madankollu, il-fatt waħdu li l-imħarrka waqgħet kontumaċi ma jfissirx li hija ammettiet it-talbiet jew li taqbel mal-pretensjonijiet tal-kumpannija attriċi. Dik il-qagħda tfisser li hija ħalliet f'idejn din il-Qorti li tqis il-provi mressqa quddiemha fid-dawl tal-liġi li tgħodd għall-każ;

Illi mill-provi mressqa, u l-aktar mill-qari tal-kuntratt tas-sub-appalt, ħareġ li dak li Elbros intrabtet bih wettqitu. Minbarra dan jidher ukoll li wettqitu fil-ħin u li x-xogħol mogħti kien aċċettabbli skond il-ftehim. Il-Qorti tasal

⁹ Ara Dok "AC4", f'paġ. 39 tal-proċess

¹⁰ Xhieda ta' Charles Ellul f'paġ. 56 tal-proċess

¹¹ Dok "AC1", f'paġ. 36 tal-proċess

¹² Dok "AC2", f'paġ. 37 tal-proċess

¹³ Xhieda ta' Andrew Cassar, f'paġ. 51 tal-proċess

¹⁴ Dokti "B" u "C", f'paġ. 7 – 8 tal-proċess

għal dawn il-fehmiet għaliex is-siwi tax-xogħol mogħti għadda mill-għarbiel tal-approvazzjoni tal-*quantity surveyor* li kien persuna mqabba mill-kommittent klijent u li żgur ma kienx se japprova x-xogħol li kieku ma sarx sewwa. Għall-kuntrarju, il-fatt li nħareġ il-kont *interim* f'Lulju tal-2016, jurili l-ħlas kien ukoll meqjus mill-kommittent klijent bħala dovut u jista' jkun li, kif jixhed il-kuntratt ewlieni tal-appalt, SSC tħallset mingħand il-klijent tagħha l-flus li hija għandha tgħaddi lil Elbros, wara li tkun naqqset minnu s-sehem tagħha kif miftiehem¹⁵;

Illi skond il-kuntratt tas-sub-appalt, Elbros ma setgħetx iddur għall-ħlas u titolbu direttament mingħand il-kommittent klijent, imma kellha dduress biss lejn SSC biex tħallasha¹⁶. Jidher li, għall-bidu, SSC wettqet xi ħlasijiet iżda mbagħad waqgħet lura b'mod li, meta nħareġ iċ-ċertifikat tax-xogħlijiet imwettqa u tal-ħlas dovut, hija baqgħet tħallas xorta waħda bir-rati tal-€ 15,000 fix-xahar meta l-ftehim kien jgħid li l-ħlas tal-ammont ta' xogħol approvat kellu jsir fi żmien ġimgħa minn meta jkun dovut biex ma jibdiex jingema' fuqu l-imgħax;

Illi minkejja wkoll li SSC zammet ir-'*retention*' kif kien miftiehem, wara li x-xogħlijiet mogħtija minn Elbros għaddew mill-approvazzjoni tal-klijent kommittent u wara li għadda żmien konsiderevoli minn mindu ntemmew ix-xogħlijiet sub-appaltati konsenjati, ma għad hemm l-ebda raġuni tajba għalfejn SSC ma għandhiex tħallas bla ebda dewmien lil Elbros is-somma li zammet taħt dak l-arrangament. Dwar dan l-ammont miżmum, Elbros ressqet xhieda u prova dokumentali tajba u ċara biżżejjed biex tfisser għaliex qiegħda titlob il-ħlas tal-ammont speċifikat fir-Rikors Maħluf¹⁷;

Illi l-bqija tas-somma tikkonsisti fil-bilanċ tal-prezz tax-xogħlijiet imkejla li baqa' ma tħallasx u kif ukoll is-sehem ta' Taxxa fuq il-Valur Miżjud maħduma fuq is-somma kollha ta' xogħol approvat;

Illi mill-provi mressqa¹⁸ joħroġ li SSC ma lmentat qatt ma' Elbros dwar il-kwalita' tax-xogħol sub-appaltat ikkonsenjat u jidher li meta ntalbet twettaq il-ħlas dovut kienet titlob biss li jingħatalha ffit żmien biex tissalda dak li Elbros kien jistħoqqilha titħallas;

Illi għalhekk, il-Qorti ssib li t-talbiet attriċi huma mistħoqqa u sejra tilqagħhom;

---

¹⁵ Klawnsoli 5 u 9

¹⁶ Klawnsola 10

¹⁷ Dok "AC3", f'pag. 38 tal-proċess

¹⁸ Xhieda ta' Charles Ellul f'pag. 56 – 7 tal-proċess

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħed taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi, fil-kontumaċja tal-imħarrkin:

Tilqa' l-ewwel talba attriċi u ssib li l-kumpannija mħarrka għandha tħallas lill-kumpannija attriċi s-somma ta' sebgħa u disgħin elf seba' mija u tmintax-il euro u tlieta u ħamsin ċenteżmi (€ 97,718.53) rappreżentanti dejn ċert, likwidu u dovut, li minnhom is-somma ta' tlieta u sittin elf mitejn u disgħa u għoxrin euro u tmienja u erbgħin ċenteżmi (€ 63,229.48) il-bilanċ ta' prezz ta' xogħol mogħti lilha b'sub-appalt mill-istess kumpannija attriċi, u kwantu għal erbgħa u tletin elf erba' mija u disgħa u tmenin euro u ħames ċenteżmi (€ 34,489.05) bħala '*retention*' dovut skond il-ftehim tas-sub-appalt, flimkien mal-imgħaxijiet legali fuq l-imsemmija somma b'seħħ mid-data tal-ftuħ tal-kawża sal-jum tal-ħlas effettiv;

Tilqa' t-tieni talba attriċi u tordna lill-kumpannija mħarrka tħallas lill-kumpannija attriċi l-imsemmija somma ta' sebgħa u disgħin elf seba' mija u tmintax-il euro u tlieta u ħamsin ċenteżmi (€ 97,718.53) flimkien mal-imgħaxijiet legali fuqha b'seħħ mid-data tal-ftuħ tal-kawża sal-jum tal-ħlas effettiv; u

Tordna li l-kumpannija mħarrka tħallas l-ispejjeż tal-kawża.

Moqrija

**Onor. Joseph R. Micallef LL.D.,
Imħallef**

13 ta' Lulju, 2017

**Marisa Bugeja
Deputat Registratur**

13 ta' Lulju, 2017